

Ministerstwo Finansów

Departament Polityki Finansowej,
Analiz i Statystyki

Numer
10 / 2012

Monitor konwergencji nominalnej

Kontakt:

tel.

(+48 22) 694 36 00
694 36 04

fax

(+48 22) 694 41 77

e-mail:

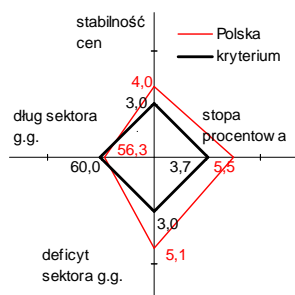
dziennikarze
@mofnet.gov.pl

Ministerstwo
Finansów

Ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

- **W sierpniu 2012 r. Polska nie wypełniała kryterium stabilności cen.** Średnie 12-miesięczne tempo wzrostu indeksu HICP nie uległo zmianie i wyniosło 4,0%. Zmiany w stosunku do lipca br. nie zaobserwowano również w przypadku wartości referencyjnej, która wyniosła 3,0%. Wartość referencyjna została obliczona na podstawie danych z 3 państw o najbardziej stabilnych cenach: Szwecji, Irlandii i Grecji.
- **Majowe prognozy Komisji Europejskiej dla wszystkich państw UE implikują niewypełnienie przez Polskę kryterium stabilności cen w horyzoncie prognozy, tj. do końca 2013 r.** Z prognoz wynika, że różnica między odpowiednią wartością dla Polski a wartością referencyjną powinna się w tym okresie zawierać w przedziale 0,2-0,9 pkt. proc.
- **W sierpniu 2012 r. Polska nie wypełniała kryterium stóp procentowych.** Średnia długoterminowa stopa procentowa za ostatnie 12 miesięcy wyniosła 5,5% (bez zmian w stosunku do lipca br.) i była o 1,8 pkt. proc. wyższa od wartości referencyjnej, która wyniosła 3,7%. Wartość referencyjna kryterium została wyliczona wyłącznie w oparciu o dane dotyczące jednego państwa, tj. Szwecji. Bazując na treści *Raportu o konwergencji 2012* opublikowanego przez Komisję Europejską w maju br., **z grupy referencyjnej po raz kolejny wykluczono państwa objęte programem pomocowym UE/MFW, tj. Grecję i Irlandię.***
- Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych** w 2011 r. wyniósł -5,1% PKB, a dług 56,3% PKB. **Kryterium fiskalne pozostaje niewypełnione** ze względu na nałożoną na Polskę procedurę nadmiernego deficytu. Zgodnie z przyjętą przez Radę Ministrów aktualizacją Programu Konwergencji 2012, przewidującą realizację rekomendacji Rady Ecofin z 7 lipca 2009 r., Polska do 2012 r. powinna ograniczyć nadmierny deficyt sektora finansów publicznych. Realizacja tej rekomendacji umożliwiłaby zakończenie procedury nadmiernego deficytu wobec Polski najpóźniej w 2013 r. Istnienie nadmiernego deficytu zostało stwierdzone w 21 z 27 państw UE.
- **Kryterium kursu walutowego nie jest wypełnione** ze względu na fakt, że Polska nie uczestniczy w mechanizmie ERM II. We wrześniu br. odnotowany został nieznaczny wzrost wskaźnika zmienności ERV w ujęciu kwartalnym do poziomu 9,6 (z 9,5 w sierpniu br.). Wartość wskaźnika w ujęciu miesięcznym spadła natomiast do poziomu 10,1 (z 10,3 w sierpniu br.). Analiza zmienności kursu PLN/EUR wyliczanej w oparciu o wycenę opcji walutowych również wskazuje na spadek zmienności we wrześniu br. w porównaniu z ubiegłym miesiącem.

Wykres 1. Kryteria konwergencji nominalnej w Polsce

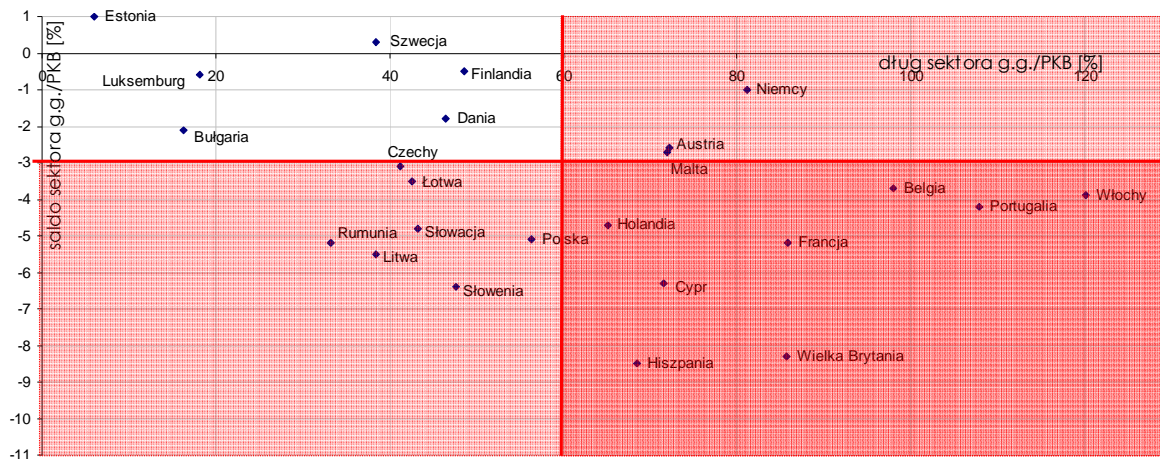

* więcej na ten temat w czerwcowym wydaniu *Monitora Konwergencji Nominalnej* oraz w opracowaniu: *Dyskrecjonalność w zakresie interpretacji wybranych zasad koordynacji polityk gospodarczych w UE – wnioski dla Polski*, Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Wprowadzenia Euro przez RP, 2012. W przypadku uwzględnienia danych dotyczących Grecji i Irlandii, wartość referencyjna kryterium długoterminowych stóp procentowych wyniosłaby 12,7%.

** – dalej: g.g. (ang. general government).

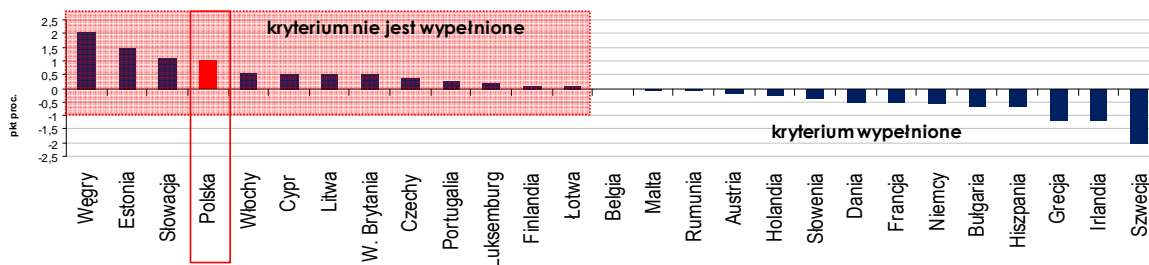
Źródło: Eurostat, MF.

Wykres 2. Kryterium fiskalne w państwach UE-27 (dane za 2011 r.)

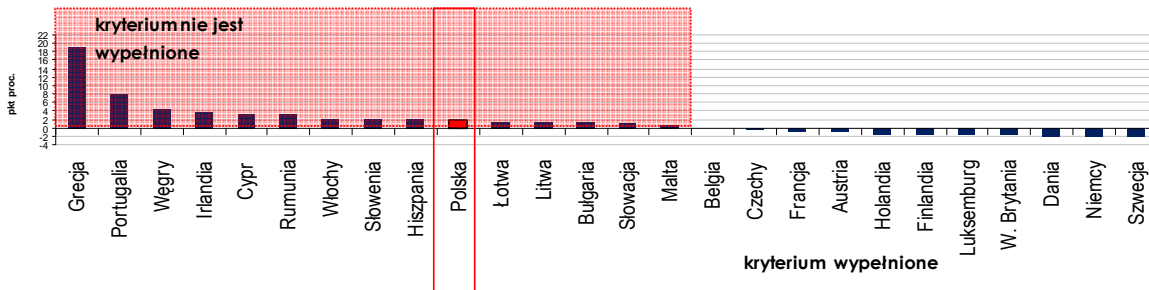
Źródło: Eurostat.

Wykres 3. Różnica 12-miesięcznej średniej stopy inflacji HICP i wartości referencyjnej (dane za sierpień 2012 r.)

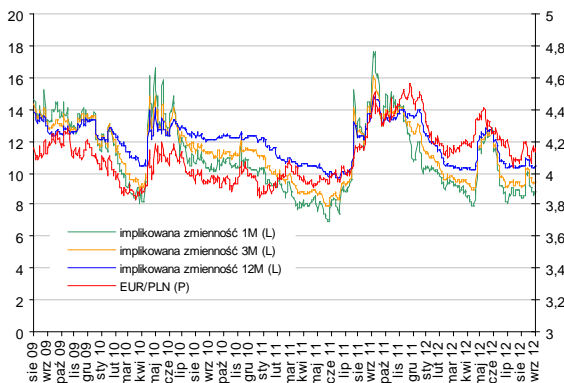
Źródło: Eurostat.

Wykres 4. Różnica 12-miesięcznej średniej długookresowej stopy procentowej i wartości referencyjnej (dane za sierpień 2012 r.)

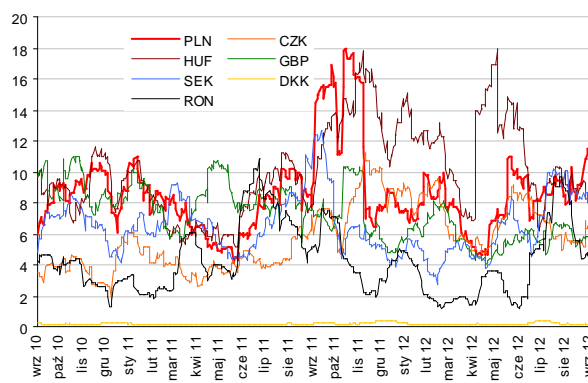
Źródło: Eurostat.

Wykres 5. Zmienność EUR/PLN implikowana z wyceny opcji (2009-2012)

Źródło: EBC, Bloomberg, obliczenia MF.

Wykres 6. Dzienna zmienność kursu ERV względem euro (2010-2012)

ANEKS STATYSTYCZNY

Tabela 1. Kryterium fiskalne w UE-27

państwo		grupa *	procedura nadmiernego deficytu		deficyt sektora g.g. jako % PKB					dług sektora g.g. jako % PKB				
			status **	termin korekty	2009	2010	2011	2012***	2013***	2009	2010	2011	2012***	2013***
Austria	EA	EDP	2013	-4,1	-4,5	-2,6	-3,0	-1,9	69,5	71,9	72,2	74,2	74,3	
Belgia	EA	EDP	2012	-5,6	-3,8	-3,7	-3,0	-3,3	95,8	96,0	98,0	100,5	100,8	
Bułgaria	D			-4,3	-3,1	-2,1	-1,9	-1,7	14,6	16,3	16,3	17,6	18,5	
Cypr	EA	EDP	2012	-6,1	-5,3	-6,3	-3,4	-2,5	58,5	61,5	71,6	76,5	78,1	
Czechy	D	EDP	2013	-5,8	-4,8	-3,1	-2,9	-2,6	34,4	38,1	41,2	43,9	44,9	
Dania	ERM II/O	EDP	2013	-2,7	-2,5	-1,8	-4,1	-2,0	40,6	42,9	46,5	40,9	42,1	
Estonia	EA			-2,0	0,2	1,0	-2,4	-1,3	7,2	6,7	6,0	10,4	11,7	
Finlandia	EA			-2,5	-2,5	-0,5	-0,7	-0,4	43,5	48,4	48,6	50,5	51,7	
Francja	EA	EDP	2013	-7,5	-7,1	-5,2	-4,5	-4,2	79,2	82,3	85,8	90,5	92,5	
Grecja	EA	EDP	2014	-15,6	-10,3	-9,1	-7,3	-8,4	129,4	145,0	165,3	160,6	168,0	
Hiszpania	EA	EDP	2014	-11,2	-9,3	-8,5	-6,4	-6,3	53,9	61,2	68,5	80,9	87,0	
Holandia	EA	EDP	2013	-5,6	-5,1	-4,7	-4,4	-4,6	60,8	62,9	65,2	70,1	73,0	
Irlandia	EA	EDP	2015	-14,0	-31,2	-13,1	-8,3	-7,5	65,1	92,5	108,2	116,1	120,2	
Litwa	ERM II/D	EDP	2012	-9,4	-7,2	-5,5	-3,2	-3,0	29,4	38,0	38,5	40,4	40,9	
Luksemburg	EA			-0,8	-0,9	-0,6	-1,8	-2,2	14,8	19,1	18,2	20,3	21,6	
Łotwa	ERM II/D	EDP	2012	-9,8	-8,2	-3,5	-2,1	-2,1	36,7	44,7	42,6	43,5	44,7	
Malta	EA	EDP	2011	-3,8	-3,7	-2,7	-2,6	-2,9	68,1	69,4	72,0	74,8	75,2	
Niemcy	EA			-3,2	-4,3	-1,0	-0,9	-0,7	74,4	83,0	81,2	82,2	80,7	
Polska	D	EDP	2012	-7,4	-7,8	-5,1	-3,0	-2,5	50,9	54,8	56,3	55,0	53,7	
Portugalia	EA	EDP	2013	-10,2	-9,8	-4,2	-4,7	-3,1	83,1	93,3	107,8	113,9	117,1	
Rumunia	D	EDP	2012	-9,0	-6,8	-5,2	-2,8	-2,2	23,6	30,5	33,3	34,6	34,6	
Słowacja	EA	EDP	2013	-8,0	-7,7	-4,8	-4,7	-4,9	35,6	41,1	43,3	49,7	53,5	
Słowenia	EA	EDP	2013	-6,1	-6,0	-6,4	-4,3	-3,8	35,3	38,8	47,6	54,7	58,1	
Szwecja	D			-0,7	0,3	0,3	-0,3	0,1	42,6	39,4	38,4	35,6	34,2	
Węgry	D	EDP	2011	-4,6	-4,2	4,3	-2,5	-2,9	79,8	81,4	80,6	78,5	78,0	
W. Brytania	O	EDP	2014/15	-11,5	-10,2	-8,3	-6,7	-6,5	69,6	79,6	85,7	91,2	94,6	
Włochy	EA	EDP	2012	-5,4	-4,6	-3,9	-2,0	-1,1	116,0	118,6	120,1	123,5	121,8	

* EA – członek strefy euro, ERM II – uczestnik ERM II, D – państwo z derogacją, O – państwo z klauzulą opt-out

** EDP – rekomendacja Rady Ecofin ws. terminu likwidacji nadmiernego deficytu

*** na podstawie: European Commission, Economic Forecast – Spring 2012

Źródło: Eurostat.

Tabela 2. Perspektywa uchylenia procedury nadmiernego deficytu przy założeniu wypełnienia w roku 2012 zalecenia Rady Ecofin z 7 VII 2009 – prawdopodobny kalendarz wydarzeń

Data	Wydarzenie	Szczegół
X 2012	publikacja notyfikacji fiskalnej przestanej do KE we wrześniu (cząstkowe dane za 2012 r.)	UE
XI 2012	jesienne prognozy Komisji Europejskiej	UE
I 2013	ostateczny termin uchwalenia budżetu na 2013 r. przez parlament	Polska
II 2013	zimowe prognozy Komisji Europejskiej	UE
IV 2013	notyfikacja fiskalna – wstępne dane za 2012 r.; zgodnie z zaleceniem Rady Ecofin z VII 2009, do 2012 r. powinno nastąpić wiarygodne i trwale obniżenie nadmiernego deficytu sektora g.g.	Polska
IV 2013	akceptacja aktualizacji Programu Konwergencji (APK) 2013 przez Radę Ministrów i przesłanie do Komisji Europejskiej	Polska-UE
V 2013	wiosenne prognozy Komisji Europejskiej	UE
2Q 2013	uchylenie EDP dla Polski, w zależności od notyfikacji i prognoz	UE

Źródło: opracowanie MF.

Tabela 3. Kryteria stabilności cen i stóp procentowych w państwach UE-27 (dane za sierpień 2012 r.)

państwo	grupa*		wartość bieżąca	12M średnia krocząca	różnica względem kryterium**	różnica przed miesiącem	różnica przed 12 miesiącami
Austria	EA	HICP, r/r	2,3	2,8	-0,2	0,0	0,1
Belgia	EA		2,6	3,0	0,0	0,0	0,6
Bułgaria	D		3,1	2,3	-0,7	-0,7	1,0
Cypr	EA		4,5	3,5	0,5	0,4	0,4
Czechy	D		3,4	3,4	0,4	0,3	-0,9
Dania	ERM2/O		2,6	2,5	-0,5	-0,6	-0,1
Estonia	EA		4,2	4,5	1,5	1,6	2,3
Finlandia	EA		3,3	3,1	0,1	0,1	0,2
Francja	EA		2,4	2,5	-0,5	-0,5	-0,8
Grecja	EA		1,2	1,8	-1,2	-1,2	1,2
Hiszpania	EA		2,7	2,3	-0,7	-0,7	0,2
Holandia	EA		2,5	2,7	-0,3	-0,2	-0,7
Irlandia	EA		2,6	1,8	-1,2	-1,4	-2,4
Litwa	ERM2/D		3,4	3,5	0,5	0,6	0,8
Luksemburg	EA		2,8	3,2	0,2	0,2	0,6
Łotwa	ERM2/D		1,9	3,1	0,1	0,3	0,5
Malta	EA		3,2	2,9	-0,1	-0,2	0,0
Niemcy	EA		2,2	2,4	-0,6	-0,6	-0,7
Polska	D		3,8	4,0	1,0	1,0	0,6
Portugalia	EA		3,2	3,3	0,3	0,2	0,3
Rumunia	D		4,0	2,9	-0,1	-0,1	4,5
Słowacja	EA	3,8	4,1	1,1	1,1	0,1	
Słowenia	EA	3,1	2,6	-0,4	-0,6	-0,9	
Szwecja	D	0,9	1,0	-2,0	-2,0	-1,2	
Węgry	D	6,0	5,1	2,1	1,9	1,2	
Wielka Brytania	O	2,0	3,5	0,5	0,7	1,2	
Włochy	EA	3,3	3,6	0,6	0,5	-0,5	
strefa euro	-	2,6	2,7	-0,3	-0,3	-0,4	
UE-27	-	2,7	2,9	-0,1	-0,1	0,0	
Austria	EA	długoterminowa stopa procentowa	2,0	2,7	-1,0	-0,9	-2,4
Belgia	EA		2,5	3,7	0,0	0,1	-1,8
Bułgaria	D		4,3	5,1	1,4	1,5	-0,2
Cypr	EA		7,0	7,0	3,3	3,3	-0,7
Czechy	D		2,4	3,2	-0,5	-0,4	-1,9
Dania	ERM2/O		1,2	1,7	-2,0	-1,9	-2,8
Estonia	EA		-	-	-	-	-
Finlandia	EA		1,6	2,1	-1,6	-1,5	-2,6
Francja	EA		2,1	2,8	-0,9	-0,8	-2,4
Grecja	EA		24,3	23,0	19,3	18,6	7,5
Hiszpania	EA		6,6	5,8	2,1	2,0	-0,6
Holandia	EA		1,8	2,2	-1,5	-1,5	-2,6
Irlandia	EA		5,9	7,4	3,7	4,0	3,5
Litwa	ERM2/D		4,8	5,2	1,5	1,5	-0,6
Luksemburg	EA		1,7	2,1	-1,6	-1,6	-2,6
Łotwa	ERM2/D		4,5	5,3	1,6	1,7	1,3
Malta	EA		4,0	4,2	0,5	0,6	-1,3
Niemcy	EA		1,3	1,7	-2,0	-2,0	-2,9
Polska	D		4,9	5,5	1,8	1,8	0,2
Portugalia	EA		9,9	11,9	8,2	8,2	2,7
Rumunia	D		6,8	6,9	3,2	3,3	1,5
Słowacja	EA	4,2	4,7	1,0	1,0	-1,5	
Słowenia	EA	6,8	5,9	2,2	2,0	-1,4	
Szwecja	D	1,4	1,7	-2,0	-2,0	-2,7	
Węgry	D	7,4	8,3	4,6	4,7	1,6	
Wielka Brytania	O	1,5	1,9	-1,8	-1,7	-2,5	
Włochy	EA	5,8	6,0	2,3	2,2	-1,0	
strefa euro	-	4,0	2,3	-1,4	-1,3	-2,9	
UE-27	-	3,7	5,5	1,8	1,7	-1,2	

* EA – członek strefy euro, ERM2 – uczestnik ERM II, D – państwo z derogacją, O – państwo z klauzulą opt-out.

** Według szacunków Biura Pełnomocnika Rządu ds. Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską, wartość referencyjna dla kryterium stabilności cen przyjęta w sierpniu wartość 3,0, a dla kryterium stóp procentowych 3,7.

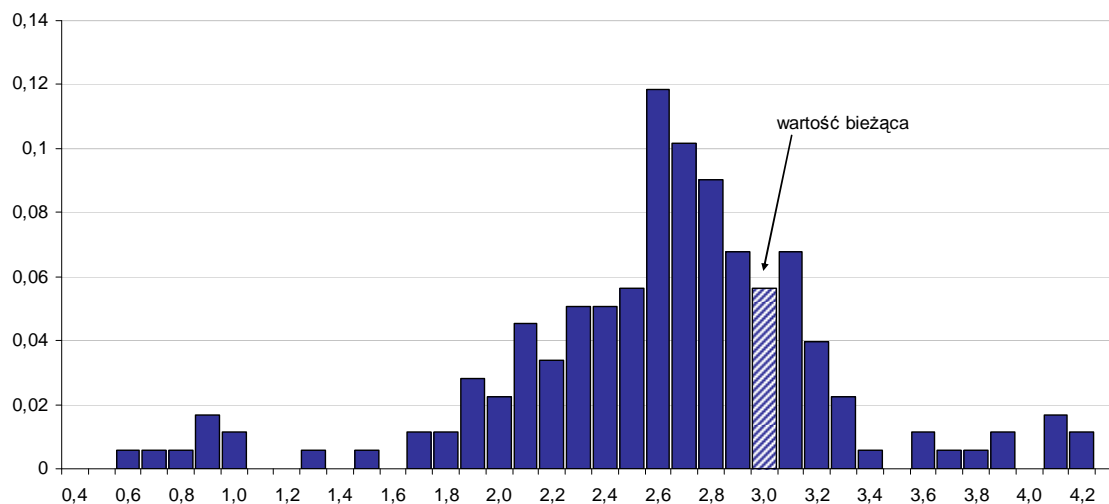
Źródło: Eurostat, obliczenia MF.

Tabela 4. Kryterium stabilności cen w państwach UE-27 a prognozowana inflacja

	różnica względem wartości referencyjnej na podstawie prognoz Komisji Europejskiej (maj 2012)*							
	2012Q1	2012Q2	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4
Austria	0,4	0,1	0,0	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8	-0,1
Belgia	0,3	0,2	0,3	-0,3	-0,6	-0,7	-0,9	-0,3
Bułgaria	-0,4	-0,7	-0,4	-0,7	-0,5	-0,2	-0,2	0,5
Cypr	0,4	0,3	0,7	0,2	0,2	0,0	-0,2	0,4
Czechy	-0,4	0,1	0,6	0,2	-0,2	-0,5	-0,6	0,1
Dania	-0,4	-0,5	-0,2	-0,5	-0,7	-0,8	-1,2	-0,7
Estonia	1,8	1,7	1,5	0,9	0,7	0,5	0,6	1,3
Finlandia	0,1	0,1	0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	0,4
Francja	-0,7	-0,6	-0,3	-0,9	-1,0	-1,0	-0,9	-0,2
Grecja	-0,7	-1,1	-1,7	-3,3	-4,3	-4,7	-4,2	-2,5
Hiszpania	-0,4	-0,7	-0,6	-1,2	-1,4	-1,5	-1,6	-1,0
Holandia	-0,4	-0,2	-0,2	-0,6	-0,8	-1,0	-1,0	-0,3
Irlandia	-1,7	-1,5	-1,1	-1,4	-1,3	-1,4	-1,5	-0,9
Litwa	1,1	0,7	0,6	0,1	0,1	0,2	0,2	0,8
Luksemburg	0,5	0,3	0,4	-0,1	-0,3	-0,4	-0,6	-0,1
Łotwa	1,0	0,5	0,3	-0,5	-0,7	-0,7	-0,8	0,0
Malta	-0,8	-0,3	-0,2	-0,5	-0,5	-0,9	-0,8	0,1
Niemcy	-0,6	-0,5	-0,2	-0,7	-0,8	-0,8	-0,9	-0,3
Polska	0,9	1,0	1,3	0,7	0,4	0,3	0,2	0,8
Portugalia	0,4	0,2	0,5	-0,1	-0,6	-0,9	-1,4	-1,0
Rumunia	1,5	0,1	0,3	-0,1	0,2	0,6	0,6	1,2
Słowacja	1,1	1,1	1,0	0,1	-0,5	-0,8	-0,9	-0,2
Słowenia	-1,0	-0,7	-0,3	-0,7	-0,9	-1,0	-1,1	-0,4
Szwecja	-1,8	-1,9	-1,7	-1,9	-1,8	-1,6	-1,4	-0,6
Węgry	1,2	1,7	2,5	2,4	2,1	1,8	1,4	1,8
Wielka Brytania	1,2	0,9	0,7	-0,3	-0,6	-0,7	-0,8	-0,2
Włochy	0,1	0,4	0,7	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2
KRYTERIUM	3,1	3,0	2,7	3,1	3,0	2,9	2,9	2,1

Źródło: European Commission DG-ECFIN, *European Economic Forecast – Spring 2012*, obliczenia własne.

Wykres 8. Histogram wartości referencyjnej kryterium stabilności cen (XII 1997- VIII 2012)

Źródło: Eurostat, obliczenia MF.

Tabela 5. Zmienność kursów walut krajów UE względem euro – podstawowe stat. opisowe

	odchylenie od średniej... [%]					
	...w ostatnich 12 miesiącach			...w ostatnim miesiącu		
	max	min	σ	max	min	σ
Czechy	3,4	-2,9	1,5	1,6	-1,3	0,8
Dania	0,2	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Łotwa	1,5	-0,4	0,4	0,0	0,0	0,0
Polska	7,0	-5,3	3,1	1,6	-1,8	0,9
Rumunia	5,3	-2,8	1,9	0,8	-0,6	0,4
Szwecja	5,0	-6,9	2,9	1,5	-1,0	0,6
Węgry	9,0	-6,5	3,3	1,0	-0,9	0,5
Wielka Brytania	6,8	-5,5	3,2	1,2	-1,0	0,6

Źródło: obliczenia MF na podstawie danych EBC.

Tabela 6. Zmienność kursów walut krajów UE względem euro – ERV

	ERV			
	kwartalna		miesięczna	
	IX 2012	VIII 2012	IX 2012	VIII 2012
Czechy	6,7	6,9	7,8	5,5
Dania	0,2	0,2	0,2	0,2
Łotwa	0,4	0,5	0,3	0,3
Polska	9,6	9,5	10,1	10,3
Rumunia	6,1	5,5	3,8	7,3
Szwecja	8,7	8,1	7,5	8,5
Węgry	8,8	10,0	7,1	10,1
Wielka Brytania	5,7	6,0	5,6	6,3

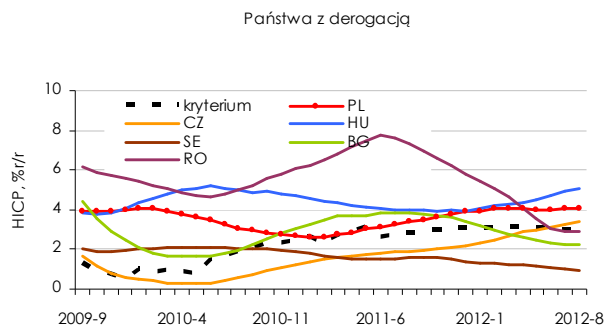
Źródło: obliczenia MF na podstawie danych EBC oraz Raportu o konwergencji (EBC, 2010).

Tabela 7. Wahania kursów względem euro w ERM II

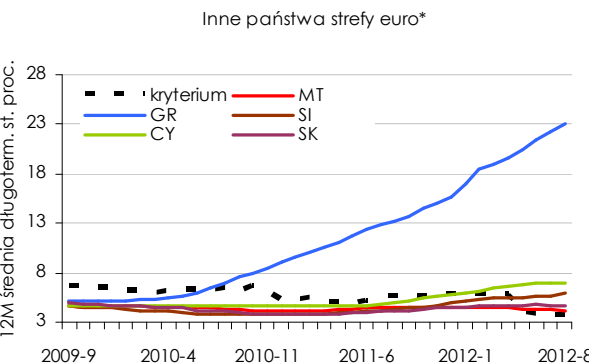
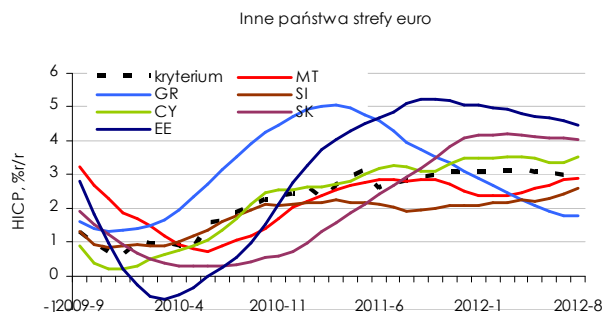
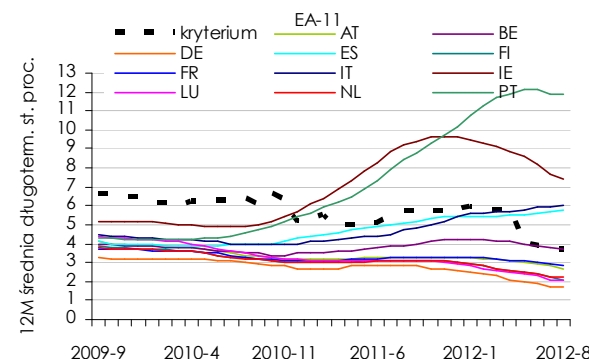
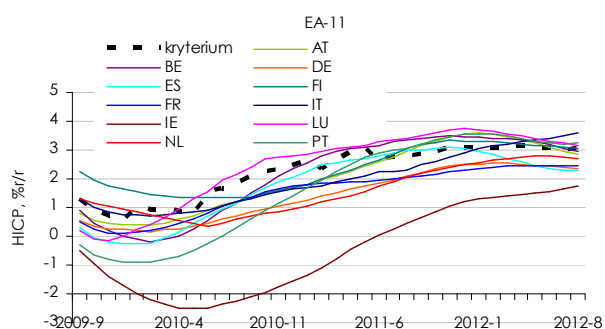
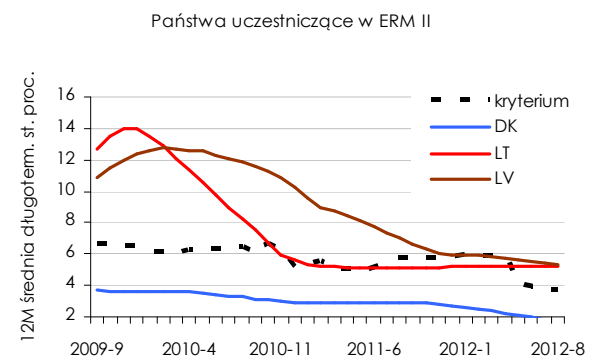
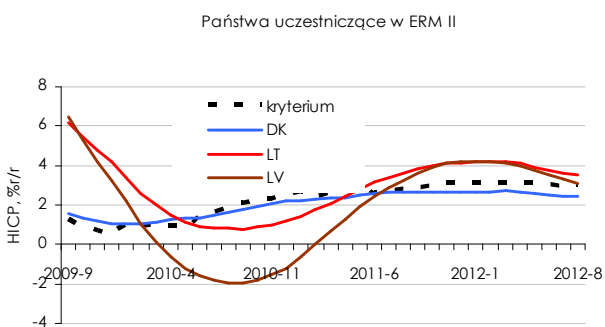
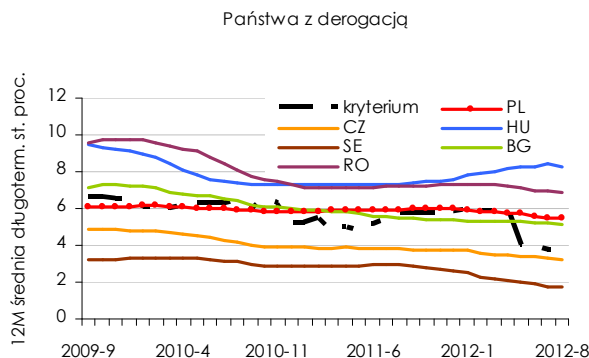
	odchylenie od parytetu centralnego... [%]					
	...w ostatnich 12 miesiącach			...w ostatnim miesiącu		
	max	min	σ	max	min	σ
Dania	-	-0,40	0,08	-	-0,13	0,03
Litwa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Łotwa	0,92	-0,98	0,42	-	-0,97	0,01

Źródło: obliczenia MF na podstawie danych EBC.

Wykres 9. Kryterium stabilności cen w państwach UE-27 w latach 2009-2012

Wykres 10. Kryterium stóp procentowych w państwach UE-27 w latach 2009-2012

* - Brak szeregów dla Estonii na wykresie wynika z braku adekwatnych instrumentów finansowych na tamtejszym rynku (por. Raport o konwergencji 2010, EBC).
 Źródło: Eurostat, obliczenia MF.

Źródło: Eurostat, obliczenia MF.